

vršiti nakon dolaska broda u luku odredišta. Roba je stigla, a jer kupac nije od banke preuzeo i platio dokumente, prodavalac ga tuži za isplatu kupovnine i svih u međuvremenu nastalih zavisnih troškova.

Kupac se brani s navodom da mu, krivnjom prodavaca, nije bilo moguće udovoljiti ugovornoj obvezi. Radi se naime, kaže kupac, o takvoj vrsti robe za koju radi carinjenja treba izvršiti analizu. Analiza je nemoguća bez odgovarajućih uzoraka. Prodavalac međutim nije kupcu dopustio da prije iskupa dokumenata uzme potrebne uzorke.

Prvostepeni i drugostepeni sud udovoljili su tužbenom zahtjevu.

Na temelju navedene klauzule, kaže drugostepeni sud, kupac se sam mora pobrinuti za carinjenje robe. Isplata mora biti izvršena nakon dolaska broda u luku i to prije nego što roba prijedje carinsku granicu. Prema tome kupac ne može tražiti da mu prodavalac, prije nego što plati robu, dozvoli uzimanje uzoraka. Osim toga i običaj je da se na temelju ove klauzule roba plati prije nego li se pregleda.

Interesantno je da je Apelacioni sud ocijenio da je kupčeva žalba bila šikanozna, i obvezao ga na plaćanje posebne kazne.

/DMF 1966, str.475/

B.J.

APELACIONI SUD, Montpellier

Presuda od 26.I 1966.

S.A.R.L. Comptoir général des transports
c/a Sté algerienne de Transports Mitjavile
Gondrand i Cie d'assurances La Nationale

Prijevoz stvari morem - Brodski agent - Brodarova odgovornost - Nadležnost suda - Manjak tereta - Protest - Protest primaoca nije potreban, ako je manjak utvrđen sa strane carinarnice koja je kontrolirala preuzimanje tereta - Brodar na koga pada teret dokaza o predanoj količini tereta, a koji tvrdi da je manjak nastao nakon što je roba prešla tačku ispod čekrka, mora to i dokazati - Manjak od 53,50 hl vina od ukupne količine od 1.800 hl predstavlja vidljivu štetu - Brodski agent nema po svojoj funkciji procesne legitimacije, i ne može biti tužen u ime brodara u čije ime je radio - Prema tome ni nadležnost suda ne može se osnivati po mjestu agentovog sjedišta

Brodar je prevezao 1.800 hl vina. Na odredištu je

vino, pod nadzorom carinarnice, uskladišteno u dvije vinarije. U prvoj je ustanovljen višak, a u drugoj manjak. Kompenzacijom viška i manjka utvrđen je manjak od ukupno 53,50 hl vina.

Osiguratelj koji je stupio na mjesto primaoca tuži brođara za naknadu štete.

Drugostepeni sud je, potvrđujući prvostepenu presudu, brođara obvezao u smislu tužbenog zahtjeva.

Brođar je, među ostalim, prigovorio da je primalac propustio pravovremeno uložiti protest, jer da je vino predano 13.IV 1965, a protest uložen tek 16.IV. Osim toga navodi da tako veliki manjak nije mogao nastati na brodu, već da je nastao radi neispravnosti cijevi vinarija.

Sud, prihvaćajući nespornu činjenicu o vremenu ulaganja protesta, u prvom redu konstatira da se, obzirom na količinu sveukupnog tereta i manjka, radilo o vidljivoj šteti. Unatoč tome sud smatra da primalac nije bio dužan uložiti protest. Roba je naime iskrcana pod nadzorom carinarnice koja je potvrdila iskrcanu količinu vina. Ova okolnost je učinila nepotrebnim i posebno ulaganje protesta s primaoočeve strane. To tim više što su iskrcaju prisustvovali časnici brođa, koji su mogli kontrolirati tačnost carinske potvrde. S obzirom na to teret dokaza o količini iskrcanog vina pada na brođara. On prema tome mora dokazati svoju tvrdnju da je manjak nastao na instalacijama vinarija, što međjutim nije uspio.

Sud se bavio i pitanjem nadležnosti prvostepenog suda. Tužitelj je, pozivajući se na klauzulu police osiguranja, tvrdio da je nadležan sud prema mjestu brođarovog agenta. Taj prigovor Apelacija nije prihvatila. Smatra naime da brođarov agent, za razliku od zapovjednika, ne može biti tužen u ime svoga principala, pa prema tome ni teritorijalna nadležnost suda po mjestu brođarovog agenta ne može doći u obzir. To znači da se agent ne može u ovom pogledu izjednačivati s brođarvom filijalom.

/DMF 1966, str.349/

B.J.

Bilješka. - Praktički najvažnije stajalište suda izraženo u gornjoj presudi jest to da poseban protest primaoca nije potreban ako je manjak tereta utvrđen sa strane carinarnice. Međjutim postoje i druga stajališta prema kojima carinska kontrola nije sama po sebi dovoljan dokaz za utvrđivanje manjka robe. Takvo stajalište sudovi zauzimaju naročito u slučajevima kada carinarnica vrši sumarnu kontrolu, odnosno kada iz njenih isprava ne proizlazi da je vršena detaljna kontrola tereta.

B.J.